

Rekenkamer IJsselstein

PERSBERICHT, 19 december 2025

GEMEENTE IJSSELSTEIN MOET WEERBAARDER WORDEN TEGEN ONDERMIJNING

De rekenkamer IJsselstein deed de afgelopen tijd onderzoek naar ondermijning. Hiermee wordt de vermenging bedoeld van de onderwereld met de bovenwereld. Criminelen gebruiken dan bijvoorbeeld legale bedrijven en diensten voor illegale activiteiten. De rekenkamer onderzocht vooral in hoeverre de gemeentelijke organisatie weerbaar is tegen ondermijning. Het onderzoek zal op 15 januari 2026 worden besproken in de commissie Bestuur.

Reëel risico

De rekenkamer ziet ondermijning in de gemeente IJsselstein als een reëel risico. IJsselstein is weliswaar een kleine gemeente, maar de regio kent wel degelijk grootstedelijke problemen, zoals drugscriminaliteit en de aantrekkingskracht van criminaliteit op jonge mensen. IJsselstein heeft bovendien een kleine en actieve gemeenschap, waarin mensen elkaar goed weten te vinden en elkaar regelmatig en in verschillende rollen tegenkomen. Dat kan makkelijk leiden tot kwetsbaarheden. Ambtenaren, raadsleden en bestuurders moeten daar alert op zijn en afdoende tegen worden beschermd. De rekenkamer stelt vast dat er nog het nodige te doen is om de gemeentelijke organisatie weerbaarder te maken tegen ondermijning.

IJsselstein minder aantrekkelijk maken voor criminelen

Gemeenten hebben unieke bestuurlijke instrumenten tot hun beschikking om ondermijning tegen te gaan, zoals het weigeren of intrekken van vergunningen en het sluiten van panden. Deze kunnen snel en preventief worden ingezet, ook zonder strafrechtelijk bewijs. De rekenkamer constateert dat er in IJsselstein sprake is van 'achterstallig onderhoud' aan dit instrumentarium: het beleid loopt achter bij wat er wettelijk mogelijk is. Omdat buurgemeenten in hun beleid beter gebruik maken van de wettelijke mogelijkheden, kan het voor criminelen aantrekkelijk zijn om hun werkterrein te verleggen naar IJsselstein. Om dat waterbedeffect te voorkomen, raadt de rekenkamer aan meer prioriteit te geven aan het actualiseren van beleid en instrumenten om ondermijning tegen te gaan. Ook denkt zij dat het nodig is om extra capaciteit vrij te maken om deze instrumenten effectief in te kunnen zetten.

Gebrek aan samenhang en coördinatie

Het onderzoek van de rekenkamer laat zien dat de gemeente IJsselstein weerbaarheid niet als een overkoepelend thema benadert. Aspecten van ondermijning komen aan de orde in verschillende beleidstukken, waarin het vaak ontbreekt aan duidelijke doelstellingen. Ook de manier waarop de organisatie is ingericht maakt sturing lastig. De verantwoordelijkheid voor de weerbaarheid tegen ondermijning is versnipperd. Bijna alle ambtelijke teams hebben er een aandeel in, maar tussen al die teams vindt weinig afstemming en coördinatie plaats. Per team verschilt de invulling van en de aandacht voor het weerbaarheidsbeleid. De rekenkamer pleit voor een integrale aanpak om de gemeente beter te beschermen tegen ondermijning.

Bewustwording en beveiliging

De rekenkamer ziet dat de gemeente al moeite doet om medewerkers bewust te maken van ondermijning. Dat is belangrijk, omdat medewerkers daardoor alerter zijn op tekenen van ondermijning en weten hoe te handelen. Voor de weerbaarheid van de gemeente tegen ondermijning is het essentieel dat medewerkers, bestuurders en raadsleden bestand zijn tegen druk van buitenaf via bijvoorbeeld omkoping, intimidatie of belangenverstrengeling. De rekenkamer constateert dat de aandacht voor deze onderwerpen vooral groot is bij indiensttreding en daarna sterk afneemt. Ze beveelt aan om hier regelmatig op terug te komen en het onderwerp integriteit levend te houden.

De rekenkamer vindt dat er de laatste jaren veel goede maatregelen zijn getroffen om medewerkers te beschermen tegen zowel fysieke als verbale agressie. Het veilig werken van raadsleden en bestuurders heeft echter meer aandacht nodig. Raadsleden en bestuurders staan steeds vaker bloot aan ernstige vormen van intimidatie en agressie. In IJsselstein is dat gelukkig nog niet het geval, maar de gemeente kan hier volgens de rekenkamer maar beter op voorbereid zijn.

Voor de redactie:

Het rapport *Weerbaarheid door waakzaamheid* is te vinden op

https://ijsselstein.raadsinformatie.nl/document/16388851/2/20251210_RKIJ_rapport_Ondermijning_def?connection_type=1&connection_id=9813506

Mail voor toelichting de secretaris van de rekenkamer IJsselstein: secretaris_RK_IJsselstein@raamwerk.nu